

Administrar la cultura, instrumentalitzar l'art

Publicat per [Interacció](#) [1] el 20/01/2017 - 09:21 | Última modificació: 05/05/2026 - 09:29

L'article de Jean Caune aborda una qüestió estructural de les polítiques culturals contemporànies: la manera com l'Estat, en organitzar i legitimar el camp cultural, ha acabat configurant també els seus límits. La institucionalització de la cultura ha permès ampliar l'accés a les obres i desplegar infraestructures territorials, però al mateix temps ha contribuït a consolidar jerarquies estètiques i a restringir el reconeixement de determinades pràctiques.

El punt de partida és clar: en privilegiar una concepció de l'art basada en l'excel·lència i en la distinció entre formes majors i menors, la política cultural ha participat en la reproducció de segregacions culturals. Aquesta classificació no és neutra. Estableix què és digne de suport públic i què queda fora, i ho fa sovint a partir de criteris implícits, poc discutits i històricament situats. L'administració cultural no només distribueix recursos. Defineix valors, categories i legitimitats.

Aquesta operació comporta un segon desplaçament: l'art esdevé instrument. Es posa al servei d'objectius que no li són propis, com la construcció d'una identitat cultural o la projecció institucional. En aquest procés, la seva funció crítica, la capacitat de desplaçar percepcions i d'interrogar el present, es dilueix. El text insisteix que aquesta instrumentalització afecta tant l'art com la cultura. L'un perd autonomia; l'altra es redueix a un camp administrat, delimitat per criteris externs a l'experiència de les persones.

En paral·lel, moltes pràctiques expressives queden fora del camp reconegut. Activitats vinculades a l'educació popular, a l'expressió col·lectiva o a formes no institucionalitzades han estat relegades a espais perifèrics, sovint etiquetats com a "socioculturals". Aquest desplaçament no és menor. Implica una separació entre cultura legítima i cultura viscuda, entre art reconegut i experiència estètica quotidiana.

El text també qüestiona la persistència d'un model basat en la democratització cultural entesa com a accés a les obres. Aquesta lògica, centrada en l'objecte i no en el subjecte, ha mostrat els seus límits. L'extensió del públic no garanteix una relació significativa amb l'art. D'aquí la necessitat de desplaçar la mirada cap a la persona, entesa com a subjecte sensible i actor de la seva pròpia experiència. Això implica passar d'una política orientada a l'"Avoir", els béns culturals, a una orientada a l'"Être", la formació i expressió de la persona.

En aquest marc, la distinció entre art i cultura esdevé central. L'art no pot ser reduït a un conjunt d'objectes legitimats institucionalment, ni la cultura a la seva administració. L'experiència estètica travessa múltiples àmbits de la vida i no es limita al camp artístic. Aquesta ampliació obliga a repensar el paper de les polítiques públiques: no només com a garants d'accés, sinó com a condicions per a l'expressió, la relació i la construcció de sentit.

El recorregut que proposa Caune apunta cap a una idea de democràcia cultural basada en els drets culturals. No com a simple reconeixement formal, sinó com a possibilitat efectiva que cada persona pugui construir-se en relació amb els altres a través de pràctiques expressives. La cultura deixa així de ser un camp administrat per esdevenir un espai de mediació entre individus i col·lectivitat.

Referència

Caune, J. (2017). Culture administrée ? Art instrumentalisé ! *NECTART*, 4(1), 76-85.
<https://doi.org/10.3917/nect.004.0076> [2].

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/administrar-la-cultura>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.3917/nect.004.0076>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4393>